

וּלְאַחַר כֵּן רָאוּ שְׂלֵא שְׁלַח יָד בָּהֶם בַּפַּעַם
רִאשׁוֹנָה, עָשׂוּ גַם כֵּן בַּשְּׁנִיָּה, וּמִבֵּין שְׁנֵי
הַכְּרוּבִים יָצָא לֵהֵב וּנְשָׂרְפוּ. כִּי לְכַךְ הָיוּ הַכְּרוּבִים
מְכוּוֹנִים, כַּנִּגַּד אוֹתָם הַכְּרוּבִים אֲשֶׁר בֵּין עַדָּן.

וּלְאַחַר שְׁמִתּוֹ, צָוָה לְאַהֲרֹן וּלְכַהֲנִים הַבָּאִים
אַחֲרָיו, לְהִמָּנַע עֲצָמָם מִן הַיַּיִן, כְּבוֹאָם
אֶל אֱהֱל מוֹעֵד, כְּדִי שְׂלֵא יִכְנסוּ וַיִּמָּצֵא לָבָם בְּגֵאוֹת
וּבְגִסוֹת הַרוּחַ.

אָמַר רַבִּי, תִּרִי עֲנִיָּיִ אֵינּוֹן דְּלֵא מְתִישְׁבִי
כַּחֲדָא, יִינָא וּפּוֹלְחָן שְׁמִיָּא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן,
שְׁתוּי אַל יִתְפַּלֵּל. וְכֵן שְׁכוּר, אַל יִתְפַּלֵּל. וְאִם
הִתְפַּלֵּל, תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁכוּר הַמִּתְפַּלֵּל כְּאֵלוֹ עוֹבֵד
עַבּוּדָה זָרָה. וּמָנָא לָן, מַחֲנָה. דְּכַתִּיב (ש"א

לשון הקודש

הַבָּאִים אַחֲרָיו לְהִמָּנַע עֲצָמָם מִן הַיַּיִן
כְּבוֹאָם אֶל אֱהֱל מוֹעֵד, כְּדִי שְׂלֵא יִכְנסוּ
וַיִּמָּצֵא לָבָם בְּגֵאוֹת וּבְגִסוֹת הַרוּחַ.

אָמַר רַבִּי, שְׁנֵי עֲנִיָּנִים הֵם שְׂאִין
מְתִישְׁבִים יַחַד – יַיִן, וְעַבּוּדַת הַשָּׁמַיִם.
שְׁשִׁנֵּינּוּ שָׁם, שְׁתוּי אַל יִתְפַּלֵּל, וְכֵן שְׁכוּר
אַל יִתְפַּלֵּל. וְאִם הִתְפַּלֵּל – תִּפְלָתוֹ
תוֹעֵבָה.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁכוּר הַמִּתְפַּלֵּל כְּאֵלוֹ

עֲנָשָׁם? מִשּׁוֹם (ש) וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹהִים
וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. נִכְנסוּ, כִּשְׂאֲכָלוּ וַיִּשְׁתּוּ,
וּנְגִיד עֲנָשָׁם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה.

וּלְאַחַר כֵּן רָאוּ שְׂלֵא שְׁלַח יָד בָּהֶם
בַּפַּעַם הַרִאשׁוֹנָה, עָשׂוּ גַם כֵּן בַּשְּׁנִיָּה,
וּמִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים יָצָא לֵהֵב וּנְשָׂרְפוּ.
כִּי לְכַךְ הָיוּ הַכְּרוּבִים מְכוּוֹנִים, כַּנִּגַּד
אוֹתָם הַכְּרוּבִים אֲשֶׁר בֵּין עַדָּן.

וּלְאַחַר שְׁמִתּוֹ, צָוָה לְאַהֲרֹן וּלְכַהֲנִים

(ג) וַיַּחֲשֹׁבָה עָלַי לְשׂוֹרָה. וְהִשִּׁיבָה וְאָמְרָה אֵל תִּתֵּן
 אֶת אֲמַתְךָ לְפָנַי בַּת בְּלִיעֵל. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּתִיב
 הָכָא בַת בְּלִיעֵל, וּבְתִיב הָתָם, יֵצְאוּ אֲנָשִׁים (דברים יג)
 (יד) בְּנֵי בְלִיעֵל, מַה לְּהִלָּן עֲבוּדָה זָרָה, אִף כָּאן
 עֲבוּדָה זָרָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לִית לָךְ גּוֹבְרִין דְּאִתְקְרוּן
 קַדִּישִׁין, פֶּר אֵינּוֹן פְּרִישִׁי חֲמָרָא.
 וּבְתִיב (במדבר ו ח) כָּל יְמֵי הַזִּירוּ לָהּ קְדוּשׁ יִהְיֶה.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, לִית לָךְ חֲמַר דְּאִתְקְרִי חֲמַר
 טוֹב, בְּחֲמָרָא דְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. וַיִּתִּיר עַל
 פְּלִהוֹן, חֲמָרָא דְּגַלְיָלָא עֵילָאָה, דְּלֹא יָכִיל אֵינִשׁ
 לְמִשְׁתֵּי פִלְגוֹת לֹנָא מִיְנִיה.

רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר ר' שְׁמַעוֹן, אָזַל לְמַחְמֵי לְר' יוֹסִי
 בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמוּי. יַהֲבֵי לִיָּה

לשון הקודש

שְׁנַקְרָאִים קְדוּשִׁים פְּרַט לְאוֹתָם פְּרוּשֵׁי
 זִין, שְׁפָתוֹב (במדבר ו) כָּל יְמֵי הַזִּירוּ לָהּ
 קְדוּשׁ יִהְיֶה.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִידָּךְ לָךְ זִין שְׁנַקְרָא זִין
 טוֹב בְּיִנְיָה שְׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיִּוֹתֵר עַל
 כָּלִם הַזִּין שְׁל הַגַּלִּיל הַעֲלִיּוֹן, שְׂאִין אִישׁ
 יָכוֹל לְשָׁתוֹת מִמֶּנּוּ חֲצִי לֹג.

רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן הִלָּךְ לְרֹאוֹת

עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וּמַנִּין לָנוּ? מַחְנָה,
 שְׁפָתוֹב (שמואל א) וַיַּחֲשֹׁבָה עָלַי לְשׂוֹרָה.
 וְהִשִּׁיבָה וְאָמְרָה, אֵל תִּתֵּן אֶת אֲמַתְךָ
 לְפָנַי בַּת בְּלִיעֵל. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּתִיב
 כָּאן בַּת בְּלִיעֵל, וּבְתִיב שָׁם (דברים יג) יֵצְאוּ
 אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיעֵל. מַה לְּהִלָּן עֲבוּדָה זָרָה
 – אִף כָּאן עֲבוּדָה זָרָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִין לָךְ אֲנָשִׁים

לְמִיכַל עֲגָלָא תְּלִיתָאָה רְכִיבָא, פְּתַח לִיה לִיה חַד
 כּוּבָא דְחַמְרָא. חֲמוּי מְזִיג, וְהוּא שְׁתִּי, מְזִיג וְהוּא
 שְׁתִּי. אָמַר לִיה אִיפְשֵׁר דְשִׁמְעַתְּ מֵאֲבִיךָ, כְּמָה
 הוּא שִׁיעוּרוֹ שֶׁל כּוּס. אָמַר לִיה כְּמוֹת שְׁהוּא,
 אַחַת בְּחַמִּין וְאַחַת בְּצוּנָן, אֲבָל לֹא שִׁיעְרוּ רַבָּנָן
 בְּכוּסְךָ דְהוּא זְעִירָא. וּבְחַמְרְךָ דְהוּא טָבָא.
 וּבְמִעוּהִי דְהוּא רַחֲבָה.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מְבַלְבֵּל בְּדַעְתּוֹ הָיָה נַח
 כְּשִׁיצָא מִן הַתִּיבָה, בְּדִירְתּוֹ עִם הַחַיּוֹת
 וְהַרְמָשִׁים וְהַשְּׂרָצִים, וּמִפְּנֵי שִׁשְׁתָּה מְעַט יֵינ,
 נִשְׁכַּר וְנִתְגַּל.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בָּא כְּנֻעַן וְסָרְסוּ, הִקִּיץ מֵיֵינוּ,
 וּמִצָּא עֲצָמוֹ מְסוּרָם. דְּכָתִיב וַיִּקֶץ נַח
 מֵיֵינוּ, וַיַּדַּע אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּמָן. אֲשֶׁר

לשון הקודש

שָׁהם רַחֲבוֹת.
 וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה. מְבַלְבֵּל בְּדַעְתּוֹ הָיָה
 נַח כְּשִׁיצָא מִן הַתִּיבָה בְּדִירוֹ עִם הַחַיּוֹת
 וְהַרְמָשִׁים וְהַשְּׂרָצִים, וּמִפְּנֵי שִׁשְׁתָּה מְעַט
 יֵינ, נִשְׁכַּר וְנִתְגַּל.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּא כְּנֻעַן וְסָרְסוּ. הִקִּיץ
 מֵיֵינוּ, וּמִצָּא עֲצָמוֹ מְסוּרָם, שְׁכָתוֹב (בראשית
 ט, כב) וַיִּקֶץ נַח מֵיֵינוּ וַיַּדַּע אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה

אֵת רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי לְקוּנְיָא חָמִיּוּ. נִתְנוּ
 לוֹ לְאֲבָל עֲגָלָה מְשֻׁלְשֵׁת רֶכֶה. פְּתַח לוֹ
 חֲבִית יֵינ אַחַת, חֲמִיּוּ מוּזִג – וְהוּא שׁוֹתָה,
 מוּזִג – וְהוּא שׁוֹתָה. אָמַר לוֹ, אִפְשֵׁר
 שִׁשְׁמַעְתָּ מֵאֲבִיךָ כְּמָה הוּא שִׁיעוּרוֹ שֶׁל
 כּוּס? אָמַר לוֹ, כְּמוֹת שְׁהוּא, אַחַת בְּחַמִּין
 וְאַחַת בְּצוּנָן, אֲבָל לֹא שִׁיעְרוּ רַבָּנָן בְּכוּסְךָ
 שְׁהוּא קַמְנָה, וּבִינְךָ שְׁהוּא טוֹב, וּבְמִעוּי

רָאָה לֹא נֹאמֵר, אֲלֵא אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ, שְׁפָרְסוּ.
וּלְפִיכֹךְ קָלְלוּ, שֶׁנֹּאמֵר וַיֹּאמֶר אֲרוּר כְּנָעַן עֶבֶד
עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחֵיו.

רַבִּי פֶתַח, וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחַח וַיֹּאמֶר לֹא
אִסַּף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם.
בְּשִׁיעָא נח מן הַתִּיבָה, פֶּתַח עֵינָיו, וַרְאָה אֶת כָּל
הָעוֹלָם כֵּלּוּ חָרָב, הִתְחִיל בּוֹכָה עַל הָעוֹלָם. אָמַר,
רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם בְּשִׁבִיל חַטָּאת הָאָדָם, אוֹ
בְּשִׁבִיל הַשּׁוֹמְיִים תֵּאבֵד עוֹלָמְךָ, לָמָּה בְּרָאתוֹ, אוֹ
הָאֵל, אוֹ הָאֵל. אֵיךְ לָךְ לְמַעֲבַד אוֹ דְלָא תִבְרִי
אֵינְשׁ, אוֹ דְלָא תִיבַד עֲלֵמָא. הֶעֱלָה עוֹלוֹת, וְקָם
וְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו, וְאוֹתוֹ חָרִית עָלָה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְעָרַב לוֹ.

לשון הקודש

כֵּלּוּ חָרָב. הִתְחִיל בּוֹכָה עַל הָעוֹלָם. אָמַר,
רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם בְּשִׁבִיל חַטָּאת
הָאָדָם אוֹ בְּשִׁבִיל הַשּׁוֹמְיִים תֵּאבֵד
עוֹלָמְךָ? לָמָּה בְּרָאתָם, אוֹ זֶה אוֹ זֶה. יֵשׁ
לָךְ לַעֲשׂוֹת - אוֹ שְׂלֵא תִבְרָא אָדָם, אוֹ
שְׂלֵא תֵאבֵד הָעוֹלָם. הֶעֱלָה עוֹלוֹת, וְקָם
וְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו, וְאוֹתוֹ חָרִית עָלָה לְפָנָיו
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעָרַב לוֹ.

לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן. אֲשֶׁר רָאָה לֹא נֹאמֵר, אֲלֵא
אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ, שְׁפָרְסוּ. וּלְפִיכֹךְ
קָלְלוּ, שֶׁנֹּאמֵר (שם) אֲרוּר כְּנָעַן עֶבֶד
עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחֵיו.

רַבִּי פֶתַח, (שם ח' כ"א) וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ
הַנִּיחַח וַיֹּאמֶר לֹא אִסַּף לְקַלֵּל עוֹד אֶת
הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם. בְּשִׁיעָא נח מן
הַתִּיבָה, פֶּתַח עֵינָיו, וַרְאָה אֶת כָּל הָעוֹלָם

אָמַר רַבִּי, שְׁלֹשָׁה רֵיחוֹת עָלוּ לְפָנָיו, רֵיחַ עוֹלָתוֹ,
וְרֵיחַ תְּפִלָּתוֹ, וְרֵיחַ מַעֲשָׂיו. וְלֹא הָיָה רֵיחַ
בְּעוֹלָם וְדִנְיָהָ קָמְיָהּ, בְּאוֹתוֹ הָרֵיחַ. וּלְפִיכָךְ צָוָה
וְאָמַר, (במדבר כח ב) רֵיחַ נִיחָחִי תִשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי
בְּמוֹעֵדוֹ. בְּלוֹמַר רֵיחַ שֶׁהַקְּרִיב נָח לְפָנָי, תִּשְׁמְרוּ
לְהַקְרִיב לִי, רֵיחַ עוֹלָה וְתִפְלָה, וְכִשְׁרוֹן מַעֲשָׂים.

רַבִּי אֵיבּוֹ אָמַר, נָח חָכֵם הָיָה, וְהָיָה מִבֵּין לְחִישָׁת
וְצַפְצוּף כָּל הַנְּבֻרָאִים וְרַמְיּוֹתָם, וְכִשְׁהָיָה
בְּתִיבָה, אָמַר יוֹדֵעַ אֲנִי שְׂאִין פִּקֵּחַ בְּעוֹפּוֹת כְּמוֹ
הָעוֹרֵב, לְמִידַע מַיְיָהּ סִימָנָא בְּעֵלְמָא, מִיָּד וַיִּשְׁלַח
אֶת הָעוֹרֵב.

אָמַר רַבִּי תַּיִיא, (דף כט ע"א) וְהָאִיךְ עֶבֶד חָכִי,
וְהָאִמַר רַבִּי בּוֹ, אָסוּר לְאַסְתַּפְּלָא
בְּאֵלִין מְנַחְשֵׁי בְּעוֹפֵי דְשָׂמְיָא, וְהָרִי הוּא

לשון הקודש

רַבִּי אֵיבּוֹ אָמַר, נָח חָכֵם הָיָה, וְהָיָה מִבֵּין
לְחִישָׁת וְצַפְצוּף כָּל הַנְּבֻרָאִים וְרַמְיּוֹתָם,
וְכִשְׁהָיָה בְּתִיבָה, אָמַר: יוֹדֵעַ אֲנִי שְׂאִין
פִּקֵּחַ בְּעוֹפּוֹת כְּמוֹ הָעוֹרֵב לְדַעַת מִמֶּנּוּ
סִימָן בְּעוֹלָם, מִיָּד (בראשית ח, ז) וַיִּשְׁלַח אֶת
הָעוֹרֵב.

אָמַר רַבִּי תַּיִיא, וְהָאִיךְ עוֹשֶׂה כֵּךְ? וְהָרִי
אָמַר רַבִּי בּוֹ, אָסוּר לְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹתָם

אָמַר רַבִּי, שְׁלֹשָׁה רֵיחוֹת עָלוּ לְפָנָיו: רֵיחַ
עוֹלָתוֹ, וְרֵיחַ תְּפִלָּתוֹ, וְרֵיחַ מַעֲשָׂיו. וְלֹא
הָיָה רֵיחַ בְּעוֹלָם שְׁנוֹחַ לְפָנָיו בְּאוֹתוֹ
הָרֵיחַ. וּלְפִיכָךְ צָוָה וְאָמַר (במדבר כח, א) רֵיחַ
נִיחָחִי תִשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ.
בְּלוֹמַר, רֵיחַ שֶׁהַקְּרִיב נָח לְפָנָי, תִּשְׁמְרוּ
לְהַקְרִיב לִי, רֵיחַ עוֹלָה וְתִפְלָה וְכִשְׁרוֹן
מַעֲשָׂים.

בְּכֹל־לֹא (ויקרא יט כו) לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעֲזֹנְנוּ, אֲפִילוּ
כָּל נִיחֹשׁ בְּעֹלְמָא.

אֵלֵא אָמַר רַבִּי חֲזִינָא, לָמָּה שָׁלַח אֶת הָעוֹרֵב.
דְּאָמַר רַבִּי חֲזִינָא, מִצְטַעַר הָוָה נַח מִפִּי עַל
אוֹבְדָא דְעֹלְמָא. אָמַר רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, יַדְעֵתִי כִּי
אַתָּה רַחוּם, וְאַתָּה לֹא רַחֲמָתָ עַל עוֹלְמָךְ, וְנִהְפָּךְ
רַחֲמֵנוּתְךָ לְאַכְזָרוֹת, אַתָּה לֹא רַחֲמָתָ עַל בְּנֵיךְ, יֵצֵא
זֶה שְׂאֵינוּ מְרַחֵם עַל בְּנָיו, וְנִהְפָּךְ לָהֶם לְאַכְזָרִי,
וּלְפִיכֵךְ שָׁלַח אֶת הָעוֹרֵב, רַמְזוּ הוּא דְקָא רַמְזוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי לֹא כָתִיב בֵּיהּ אִישׁ צַדִּיק
תָּמִים הָיָה, וְהָאִיךְ הַטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפִי
מֵעֵלָה. אָמַר רַבִּי חֲזִינָא, מְרֻב צַעְרוֹ הוּא דְאָמַר,
דְּהָא תַנּוּן, מַנִּין שְׂאִין דְנִין אֶת הָאָדָם לְפִי צַעְרוֹ,
שְׁנַאֲמַר (איוב לד לה) אֵינֹב לֹא בִדְעַת יְדַבֵּר וּדְבָרָיו לֹא

לשון הקודש

זֶה שְׂאֵינוּ מְרַחֵם עַל בְּנָיו, וְנִהְפָּךְ לָהֶם
לְאַכְזָרִי. וּלְפִיכֵךְ שָׁלַח אֶת הָעוֹרֵב, רַמְזוּ
הוּא שְׂרַמְזוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי לֹא כָתוּב בּוֹ אִישׁ
צַדִּיק תָּמִים הָיָה, וְהָאִיךְ הַטִּיחַ דְּבָרִים
כְּלָפִי מֵעֵלָה? אָמַר רַבִּי חֲזִינָא, מְרֻב צַעְרוֹ
הוּא שְׂאֲמַר, שְׂהָרִי שְׂנִינּוּ, מַנִּין שְׂאִין דְנִין
אֶת הָאָדָם לְפִי צַעְרוֹ? שְׁנַאֲמַר (איוב לד)
אֵינֹב לֹא בִדְעַת יְדַבֵּר וּדְבָרָיו לֹא

הַמְנַחְשִׁים בְּעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם, וְהָרִי הוּא
בְּכֹל־לֹא (ויקרא יט) לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעֲזֹנְנוּ,
אֲפִילוּ כָּל נִיחֹשׁ בְּעוֹלָם.

אֵלֵא, אָמַר רַבִּי חֲזִינָא, לָמָּה שָׁלַח אֶת
הָעוֹרֵב? שְׂאָמַר רַבִּי חֲזִינָא, מִצְטַעַר הָיָה
נַח יוֹתֵר עַל אֲבָדָן הָעוֹלָם. אָמַר: רַבּוֹנוּ
שֶׁל עוֹלָם, יַדְעֵתִי כִּי אַתָּה רַחוּם, וְאַתָּה
לֹא רַחֲמָתָ עַל עוֹלְמָךְ, וְנִהְפָּךְ רַחֲמֵנוּתְךָ
לְאַכְזָרוֹת. אַתָּה לֹא רַחֲמָתָ עַל בְּנֵיךְ, יֵצֵא

בְּהַשְׁבִּיל. אַף עַל פִּי שֶׁהִטִּיחַ דְּבָרִים בְּלִפְי מַעֲלָה, אֵין דִּינוֹ בְּמִזִּיד, אֲלָא בְּאָדָם בְּלֹא דַעַת, לְפִי צַעֲרוֹ. וְלֹא רָצָה הָעוֹרֵב לְהִלּוֹךְ בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, מִפְּנֵי שְׂמֵתִיקָן הוּא לְשְׁלִיחוֹת אַחֲרֵת, לְפָרְגָם אֲלֵיהוֹ, שְׁנֵאמַר (מ"א י"ו) וְהָעוֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר, וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתוֹ, עַד יִבְשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ, שֶׁהָיָה עַל יְדֵי שְׁבוּעַת אֲלֵיהוֹ. כִּיֹּן שָׂרָאָה נַח שְׁלֹא עָשָׂה כְּהוֹנֵן, שָׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

וְאָמַר רַבִּי בּוֹן, תְּרִי עֲנִינֵי רָמֹז בְּהַ, חֲדָא, דְּכַתִּיב (הושע ז יא) כִּיֹּנָה פּוֹתָה אֵין לֵב, כְּלוּמַר מֵרַב צַעֲרִי, אֵין לְבִי עִמִּי וְנִפְתָּה. אַחֲרֵינָא, אָמַר נַח, אֵין בְּכָל הָעוֹפּוֹת דִּיִּסְבּוּל מִיַּתְתָּה בְּלֹא סְרַבְנּוֹת, כִּיֹּנָה. וְלִפִּיכֹךְ נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל כִּיֹּנָה. אָמַר נַח, כֹּךְ יֵאוֹת לָנָא לְמִסְבַּל כְּלָא, בְּלֹא סְרַבְנּוֹתָא, וְלִפִּיכֹךְ וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

לשון הקודש

בְּהַשְׁבִּיל. אַף עַל פִּי שֶׁהִטִּיחַ דְּבָרִים בְּלִפְי מַעֲלָה, אֵין דִּינוֹ בְּמִזִּיד, אֲלָא בְּאָדָם בְּלֹא דַעַת, לְפִי צַעֲרוֹ. וְלֹא רָצָה הָעוֹרֵב לְהִלּוֹךְ בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, מִפְּנֵי שְׂמֵתִיקָן הוּא לְשְׁלִיחוֹת אַחֲרֵת - לְפָרְגָם אֲלֵיהוֹ, שְׁנֵאמַר (מלכים א-יז) וְהָעוֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר, וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתוֹ, (בראשית ח) עַד יִבְשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ, שֶׁהָיָה עַל יְדֵי שְׁבוּעַת אֲלֵיהוֹ. כִּיֹּן שָׂרָאָה נַח שְׁלֹא עָשָׂה כְּהוֹנֵן, שָׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

וְאָמַר רַבִּי בּוֹן, שְׁנֵי עֲנִינֵי רָמֹז בְּהַ, אֶחָד - שְׂכַתוּב (הושע ז) כִּיֹּנָה פּוֹתָה אֵין לֵב. כְּלוּמַר, מֵרַב צַעֲרִי אֵין לְבִי עִמִּי וְנִפְתָּה. אַחֲרֵת - אָמַר נַח, אֵין בְּכָל הָעוֹפּוֹת שֵׁיִסְבַּל מִיַּתְתָּה בְּלֹא סְרַבְנּוֹת כִּיֹּנָה,

וְלֹא רָצָה הָעוֹרֵב לְהִלּוֹךְ בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, מִפְּנֵי שְׂמֵתִיקָן הוּא לְשְׁלִיחוֹת אַחֲרֵת - לְפָרְגָם אֲלֵיהוֹ, שְׁנֵאמַר (מלכים א-יז) וְהָעוֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר, וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתוֹ, (בראשית ח) עַד יִבְשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ, שֶׁהָיָה עַל יְדֵי שְׁבוּעַת אֲלֵיהוֹ. כִּיֹּן שָׂרָאָה נַח שְׁלֹא עָשָׂה כְּהוֹנֵן, שָׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

תָּנוּ רַבָּנָן, מָה הַשִּׁיב הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָנֶחַ,
כְּשִׁינֵצֵא מִן הַתִּיבָה וְרָאָה כָּל הָעוֹלָם חָרֵב,
וְהִתְחִיל לִבְכוֹת עָלָיו, וְאָמַר, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם,
נִקְרְאתָ רַחוּם, הֲיָה לְךָ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ.

הַשִּׁיבוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַעֲיָא שְׂמַיָא, בְּעֵן
אֲמַרְתָּ דָא, וְלֹא בּוֹמְנָא דְאֲמַרִית לְךָ
בְּלִישְׁנָא רְכִיכָא, כִּי אַתְדָּ רְאִיתִי צְדִיק לְפָנַי בְּדוֹר
הַזֶּה, וְאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת הַמַּבּוּל וְכוּ', לְשַׁחַת כָּל
בָּשָׂר וְכוּ', עֲשֵׂה לְךָ תַּבַּת עֲצֵי גֹפֶר. כּוֹלֵי הַאי
אֲתַעֲפַבִּית עִמָּךְ, וְאֲמַרִית לְךָ, בְּדִיל דְתַבְעֵי רַחֲמִין
עַל עֲלָמָא. וּמַבְדִּין דְשִׁמְעֵת דְתַשְׁתִּיזִיב אֶת
בְּתִיבוֹתָא, לָא עָאל בְּלִבְךָ בִישׁוּתָא דְעֲלָמָא, וְעַבְדְתָּ
תִיבוֹתָא וְאַשְׁתַּזְבַּתָּא. וּכְעֵן דְאֲתַאבִיד עֲלָמָא,
פְתַחִית פּוּמְךָ לְמַלְלָא קְדָמִי בְעֵינָן וְתַחְנוּנִין.

לשון הקודש

לך בלשון רפה, כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה, ואני הנני מביא את המבול כו' לשחת כל בשר כו', עשה לך תבת עצי גפר. כל זה התעפכתי עמך, ואמרתי לך כדני שתבקש רחמים על העולם, ומאז ששמעת שאתה תנצל בתבה, לא נכנסה בלבך רעת העולם, ועשית תבה ונצלתי. וכעת שנאבד העולם, פתחת פיך לדבר לפני בקשות ותחנונים!

ולפיכך נמשלו ישראל כיונה. אמר נח, כך נאה לנו לסבל הכל בלי סרבנות, ולפיכך וישלח את היונה.

שנו רבותינו, מה השיב הקדוש ברוך הוא לנח, כשיצא מן התבה וראה כל העולם חרב והתחיל לבכות עליו, ואמר: רבוננו של עולם, נקראת רחום, הֲיָה לְךָ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ?

השיבו הקדוש ברוך הוא: רועה שוטה, כעת אמרת את זה, ולא בזמן שאמרתי

בֵּינָן דְּחֻזָּא נח כְּדֵי, הַקָּרִיב עֲלוּן וְקָרְבָּנִין, דְּכַתִּיב
וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף
הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בֵּא וּרְאֵה מַה בֵּין הַצְּדִיקִים
שֶׁהֵיוּ לְיִשְׂרָאֵל אַחַר כֶּדֶי, וּבֵין נח. נח לֹא
הִגִּין עַל דּוֹרוֹ, וְלֹא הִתְפַּלֵּל עָלָיו כְּאַבְרָהָם. דְּכִיּוֹן
דְּאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם, (בראשית יח
ז) וַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוֹרָה כִּי רָבָה, מִיָּד וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם
וַיֹּאמֶר. וְהִרְבָּה דְבָרִים כִּנְגַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
עַד שֶׁשָּׂאֵל שָׂאֵם וַיִּמָּצֵא שָׂם עֲשָׂרָה צְדִיקִים, שְׂיִכְפֹּר
לְכָל הַדּוֹר בְּשִׁבְלֵם, וְחָשַׁב אַבְרָהָם שֶׁהֵיוּ עֲשָׂרָה
בְּעִיר, עִם לוֹט וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו, וַחֲתָנָיו, וְלִכְּנָן
לֹא הִתְפַּלֵּל יוֹתֵר.

לשון הקודש

בֵּינָן שְׂרָאָה כְּדֵי, הַקָּרִיב עֹלֹת וְקָרְבָּנוֹת, שְׂכַתוֹב (שם ח) וַיִּקַּח מִכָּל
הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל
עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בֵּא וּרְאֵה מַה בֵּין
הַצְּדִיקִים שֶׁהֵיוּ לְיִשְׂרָאֵל אַחַר כֶּדֶי וּבֵין
נח. נח לֹא הִגִּין עַל דּוֹרוֹ וְלֹא הִתְפַּלֵּל עָלָיו
כְּאַבְרָהָם. שְׂכִיּוֹן שְׂאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
וַחֲתָנָיו, וְלִכְּנָן לֹא הִתְפַּלֵּל יוֹתֵר.

בָּא מֹשֶׁה וְהִגִּין עַל כָּל הַדּוֹר, בֵּינוֹן שְׂאֵמֵר הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ, (שמות לב
 ט) סָרוּ מֵהַר מִן הַדֶּרֶךְ. מַה כְּתוּב בֵּיהּ, (שם לב יא) וַיַּחַל
 מֹשֶׁה. מַהוּ וַיַּחַל. מְלַמֵּד שְׁהַתְּפַלֵּל עַד שְׂאֵחֲזוּתוֹ
 חֲלָחֲלָהּ. רַבָּנָן אָמְרִי, לֹא הִנִּיחַ מֹשֶׁה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, עַד שֶׁנִּתֵּן נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן
 הָעוֹלָם הַבָּא. דְּכִתְיִב, (שם לב לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא
 חַטָּאתָם וְאִם אֵין מִחְנִי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מֵהֶכָּא, (תהלים קו כג) וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם
 לוּלִי מֹשֶׁה בְּחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ לְפָנָיו. וְכֵן
 כָּל הַצְּדִיקִים הִגִּינוּ עַל דוֹרָם, וְלֹא הִנִּיחוּ מִדַּת הַדִּין
 לְשִׁלוֹט בָּהֶם.

וְנָח הַתַּעֲכָב עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַאֲמַר לוֹ
 רַבּוּי דְּבָרִים, שְׂמָא יִבְקֹשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, וְלֹא

לשון הקודש

אם תשאל חטאתם ואם אין מחני נא
 מספרך אשר כתבת.

אמר רבי יוסי מבאן, (תהלים קו) ויאמר
 להשמידם לולי משה בחירו עמד בפריץ
 לפניו. וכן כל הצדיקים הגנו על דורם,
 ולא הניחו מדת הדין לשלט בהם.

ונח התעכב עמו הקדוש ברוך הוא,
 ואמר לו רבוי דברים שמא יבקש עליהם

בא משה והגין על כל הדור. בין שאמר
 הקדוש ברוך הוא למשה, ישראל חטאו,
 סרו מהר מן הדרך - מה כתוב בו? (שמות
 ט) ויחל משה. מהו ויחל? מלמד
 שהתפלל עד שאחזתו חלחלה. חכמים
 אומרים, לא הניח משה להקדוש ברוך
 הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם
 הזה ומן העולם הבא, שכתוב (שם) ועתה

הַשְּׂגִיחַ, וְלֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, וְעָשָׂה הַתִּיבָה
וּנְאָבֵד כָּל הָעוֹלָם.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָיוּ יְתִבִי בַּפְּלָכִי טְבַרְיָא,
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, רַבִּי, מַה רָאָה נַח שֶׁלֹּא
בִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל דּוֹרוֹ. אָמַר לוֹ, אֶפְיָלוּ הוּא לֹא
חָשַׁב בְּלִבּוֹ שְׂיִמְלֹט. מָשָׁל, לְמוֹצֵא אֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים
שְׂאִינָם מְבוֹשָׁלִים, בֵּין הַבּוֹסְרִים, דְּאֵלוּ הָיָה בֵּין
עֲנָבִים מְבוֹשָׁלִים, לֹא הָיוּ כְּלוּם.

מִשְׁמַע, דְּכַתִּיב כִּי אוֹתָךְ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי
בְּדוֹר הַזֶּה. דְּהָיָה לִיה לְמִימְרָ צַדִּיק
לְפָנַי, מַהוּ בְּדוֹר הַזֶּה. כְּלוּמַר, לְפִי הַדּוֹר. וּלְפִיכֶךָ
לֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים, אָמַר בְּלִבּוֹ וּלְוֹאֵי שְׂאֵבֶקֶשׁ רַחֲמִים
עָלַי וְאֶמְלֹט, וְכָל שְׂפָן שְׂאֵת־פֶּלֶל עַל אַחֲרִים.

לְבַתֵּר אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, עִם כָּל דָּא, הָיָה לִיה
לְמַתְבַּע רַחֲמִין עַל עֲלָמָא קַמִּי קוּדְשָׁא

לשון הקודש

הָיָה בֵּין עֲנָבִים מְבוֹשָׁלִים, לֹא הָיוּ כְּלוּם.
מִשְׁמַע שְׂפָתוֹב (בראשית ז) כִּי אוֹתָךְ רָאִיתִי
צַדִּיק לְפָנַי בְּדוֹר הַזֶּה. שְׂהָיָה לוֹ לומר
צַדִּיק לְפָנַי, מַהוּ בְּדוֹר הַזֶּה? כְּלוּמַר, לְפִי
הַדּוֹר. וּלְפִיכֶךָ לֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים. אָמַר
בְּלִבּוֹ: וּלְוֹאֵי שְׂאֵבֶקֶשׁ רַחֲמִים עָלַי
וְאֶמְלֹט, וְכָל שְׂפָן שְׂאֵת־פֶּלֶל עַל אַחֲרִים.
אַחַר כֵּךְ אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, עַל כָּל זֶה

רַחֲמִים, וְלֹא הַשְּׂגִיחַ וְלֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם
רַחֲמִים, וְעָשָׂה הַתִּבָּה וּנְאָבֵד כָּל הָעוֹלָם.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָיוּ יוֹשְׁבִים
בַּפְּלָכִי טְבַרְיָא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, רַבִּי,
מַה רָאָה נַח שֶׁלֹּא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל דּוֹרוֹ?
אָמַר לוֹ, אֶפְיָלוּ הוּא לֹא חָשַׁב בְּלִבּוֹ
שְׂיִמְלֹט. מָשָׁל לְמוֹצֵא אֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים
שְׂאִינָם מְבוֹשָׁלִים בֵּין הַבּוֹסְרִים, שְׂאֵלוּ

בְּרִיךְ הוּא, דְּנִיחָא לִיה, מֵאן דְּאָמַר טָבָא עַל בְּנוֹהֵי.
 מִנָּא לָן, מִגְּדַעוֹן בַּר יוֹאֲשׁ, דְּלֹא הָוָה זַכָּאי, וְלֹא
 בַּר זַכָּאי, וּמְשׁוּם דְּאָמַר טִיבוּתָא עַל
 יִשְׂרָאֵל, מַה בְּתִיב בִּיה. (שופטים ו יד) וַיֹּאמֶר לוֹ ה' לֵךְ
 בְּכַחַךְ זֶה וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִדָּן. מַהוּ
 בְּכַחַךְ זֶה. טִיבוּתָא דָּא דְּאָמַרְתָּ עַל בְּנֵי, יְהֵא לָךְ
 חֵילָא סְגִיָּא, לְשִׁיזְבוּתְהוֹן מִן יְדָא דְּמִדָּן.

וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אַף עַל פִּי דִּיחָוֵי צְדִיקָא
 רַבָּה מִכָּל עֲלָמָא, וַיִּימַר בִּישָׂא קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, אִי דִלְטוּרִין עַל יִשְׂרָאֵל, עוֹנְשִׂיה סְגִיָּא
 מִן כְּלָהוֹן. וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא צְדִיקָא טָבָא כְּאַלְיָהוּ בְּכָל
 דְּרָא, וּמְשׁוּם דְּאָמַר דִּלְטוּרִין עַל יִשְׂרָאֵל,
 דְּכִתִּיב (מ"א יט יד) כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
 מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַּחֶרֶב, בִּיה
 שַׁעְתָּא אַבְרָאִישׁ סְגִיָּא קָמִיה.

לשון הקודש

שְׁאֲמַרְתָּ עַל בְּנֵי, יְהֵיה לָךְ כַּח גְּדוֹל
 לְהַצִּילֵם מִיַּד מִדָּן.

וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אַף עַל פִּי
 שִׁיחָה צְדִיק גְּדוֹל מִכָּל הָעוֹלָם, וַיֹּאמֶר
 רַע לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹ מְלֻשִׁינֹת
 עַל יִשְׂרָאֵל – עָנְשׁוּ גְּדוֹל מִכָּלָם, וְלֹא
 מְצָאנוּ צְדִיק טוֹב כְּאַלְיָהוּ בְּכָל דּוֹר,
 וּמְשׁוּם שְׁאֲמַר מְלֻשִׁינֹת עַל יִשְׂרָאֵל,

הָיָה לוֹ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם מִלְּפָנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂנוּחַ לוֹ מִי שְׁאֲמַר
 טוֹב עַל בְּנָיו.

מִנֵּין לָנוּ? מִגְּדַעוֹן בֶּן יוֹאֲשׁ, שְׁלֵא הָיָה
 צְדִיק וְלֹא בֶן צְדִיק, וּמְשׁוּם שְׁאֲמַר טוֹב
 עַל יִשְׂרָאֵל, מַה כְּתוּב בּוֹ? (שופטים ו) וַיֹּאמֶר
 לוֹ ה' לֵךְ בְּכַחַךְ זֶה וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל
 מִיַּד מִדָּן. מַהוּ בְּכַחַךְ זֶה? הַטּוֹבָה הַזֹּאת

תָּא תַּזִּי מַה כְּתִיב בֵּיהּ. (שם יט ו) **וַיִּבֹט וַהֲנִה**
מֵרֵאשִׁיתוֹ עֲנַת רְצָפִים. מהו רְצָפִים. אָמַר
 קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא, בְּדִין יָאוּת לְמִיכַל, מֵאֵן הָאָמַר
 דְּלַטּוּרִין עַל פְּנֵי.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מֵאֵי דְכְתִיב, (שם יט ח) **וַיִּלְךְ בְּכַח**
הָאֲכִילָה הֲהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה
עַד הֵר הָאֱלֹהִים חֲרָבָה. וְכִי בְּכַח אֲכִילַת עוֹנַת
 רְצָפִים אֶזֶל כּוּלֵי הָאֵי.

אָלָא אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הַשְּׁלִיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא דִּירְמִיטָה עַל אֵלֵיהוּ, וְהִרְאָהוּ עֲנִינָא
 דְּמִשָּׁה, דִּיתִיב קַמֵּיה אַרְבָּעִין יְמָמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלָוִן,
 וּמִבְּדִין דִּהָוָה תַּמָּן, עָבְדוּ יִשְׂרָאֵל יַת עֲגֹלָא. וּבְגִין
 דִּהָוָה אַרְבָּעִין יְמָמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלָוִן דִּלְחָם לָא
 אָבַל, וּמִיָּא לָא שְׁתִּי, לָא אַעֲדִי מִתַּמָּן עַד דְּמַחַל
 לְחֹזן קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא.

לשון הקודש

בְּכַח הָאֲכִילָה הֲהִיא אַרְבָּעִים יוֹם
 וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הֵר הָאֱלֹהִים חֲרָבָה,
 וְכִי בְּכַח אֲכִילַת עוֹנַת רְצָפִים הִלְךְ אֵת
 כָּל זֶה?

אָלָא, אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הַשְּׁלִיךְ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא תְּרַדְמָה עַל אֵלֵיהוּ, וְהִרְאָהוּ
 עֲנִינֵי שֶׁל מִשָּׁה שֵׁיִשֵּׁב לְפָנָיו אַרְבָּעִים
 יָמִים וְאַרְבָּעִים לַיְלֹת, וּמֵאֵן שְׁהִיָּה שָׂם,

שְׁכַתוֹב כִּי עָזְבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
 מִזְבְּחוֹתֶיךָ הָרְסוּ וְאֵת נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ
 בְּחָרֵב, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הִרַע הַרְבֵּה לְפָנָיו.

כֵּן וְרָאָה מַה כְּתוּב כּוּ, וַיִּבֹט וַהֲנִה
 מֵרֵאשִׁיתוֹ עֲנַת רְצָפִים. מהו רְצָפִים?
 אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּעַת רְאוּי לְאָבַל
 מִי שְׂאָמַר מְלַשְׁיֵנוֹת עַל בְּנֵי.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מַה שְׁכַתוֹב וַיִּלְךְ

אָמַר לִי לְאֵלֹהֵי, כִּי הָיָה לְךָ לְמַעַבְדִּי, וְעוֹד
 הָיָה לְךָ לְמַחְזֵי, דְּאֵינוֹן בְּנֵי בְנֵי רַחֲמֵינוּ,
 דְּקַבְּלוּ אֲזַרְיָתִי בְּטוֹרָא דְחוֹרְבַי, וְדָא הוּא דְכְּתוּב,
 וַיֵּלֶךְ בְּכַח הָאֲכִילָה (דף כט ע"ב) הָיָה אַרְבָּעִים יוֹם
 וְאַרְבָּעִים לַיְלָה. דְּחָזָא עֲנִינָא דְמוֹשֶׁה, דְּאִישְׁתְּהִי
 קַמֵּיהּ אַרְבָּעִין יָמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלוֹן. וְעֲנִינָא
 דְיִשְׂרָאֵל, דְּקַבְּלוּ אֲזַרְיָתָא בְּטוֹרָא דְחוֹרְבַי. וְדָא
 הוּא דְכְּתוּב, עַד הָרַחֲמֵינוּ חוֹרְבַי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא זָו אֵלֵינוּ מִשָּׁם, עַד שְׁנַשְׁבַּע
 לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהוֹרֹת זְכוּתָן
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד. וְכָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה זְכוּת, הוּא
 מְקַדֵּים וְאוֹמֵר לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי וְכִי
 עָשָׂה עִבְדְּךָ פְּלוֹנִי. וְאֵינוֹ זָו מִשָּׁם, עַד שֶׁיִּכְתְּבוּ
 זְכוּתוֹ דְּהוּא גְּבָרָא. דְּכְּתוּב, (מלאכי ג טז) וַיִּפְתַּח סֵפֶר
 זְכוּתָן לְפָנָיו.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, שְׂרָאָה אֶת
 עֲנִינֵנוּ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנָיו אַרְבָּעִים
 יָמִים וְאַרְבָּעִים לַיְלוֹת. וְהַעֲנִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 - שֶׁקַּבְּלוּ הַתּוֹרָה בְּהַר חוֹרְבַי, וְזֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב עַד הָרַחֲמֵינוּ חוֹרְבַי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא זָו אֵלֵינוּ מִשָּׁם, עַד
 שְׁנַשְׁבַּע לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹרֹת
 זְכוּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד. וְכָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה

עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֵגֹל. וּמִשׁוֹם שֶׁהָיָה
 אַרְבָּעִים יָמִים וְאַרְבָּעִים לַיְלוֹת שֶׁלָּחַם
 לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה, לֹא זָו מִשָּׁם עַד
 שֶׁמַּחֲלָ לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר לוֹ לְאֵלֹהֵי, כִּי הָיָה לְךָ לַעֲשׂוֹת,
 וְעוֹד הָיָה לְךָ לְהִרְאוֹת שְׁחָם בְּנֵי
 אַהֲוִבֵי, שֶׁקַּבְּלוּ אֶת תּוֹרַתִי בְּהַר חוֹרְבַי!
 וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיֵּלֶךְ בְּכַח הָאֲכִילָה הָיָה

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פִּינְיָ, מָה הָיָה עוֹנְשׁוֹ שֶׁל נֹחַ,
שֵׁיצָא חֲגַר בְּרַגְלָיו מִן הַתִּיבָה, וְשָׁכַב
וּנְתַבְּנָה, וְהִתְלוּצֵץ עָלָיו בְּנוֹ, וְעָשָׂה לוֹ מַה שֶׁעָשָׂה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא וּרְאֵה כַּמָּה יֵשׁ לְאָדָם
לְלָבֶת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. בֵּא וּרְאֵה מִפְּנֵי שֶׁנִּטַּל
יַעֲקֹב הַבְּרָכוֹת מֵעֲשׂוֹ בְרַמָּאוֹת. הֲרִי לָךְ, שְׁלֹא נִיתַן
רְשׁוֹת לְשׁוֹם אוֹמָה בְּעוֹלָם לְהַשְׁתַּעֲבֹד בְּיִשְׂרָאֵל,
זוֹלָתִי אוֹמָה שֶׁל עֲשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, נִטַּל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת שֵׁם בֶּן נֹחַ, וְהַפְּרִישׁוּ לְכַהֵן עֲלִיּוֹן,
וּלְשָׂרְתוֹ. וְהַשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ עִמּוֹ, וְקָרָא שְׁמוֹ מַלְכִי
צֶדֶק מְלֶךְ שָׁלֵם. וְהָיָה יַפֶּת אָחִיו לֹמֵד תּוֹרָה מִמֶּנּוּ
בְּמִדְרָשׁוֹ, עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם, וְלָמַד תּוֹרָה בְּמִדְרָשׁוֹ

לשון הקודש

לְאָדָם לְלָבֶת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. בֵּא וּרְאֵה,
 מִפְּנֵי שֶׁנִּטַּל יַעֲקֹב הַבְּרָכוֹת מֵעֲשׂוֹ
 בְרַמָּאוֹת, הֲרִי לָךְ שְׁלֹא נִיתַן רְשׁוֹת לְשׁוֹם
 אָמָה בְּעוֹלָם לְהַשְׁתַּעֲבֹד בְּיִשְׂרָאֵל זוֹלָתִי
 אָמָה שֶׁל עֲשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, נִטַּל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֶת שֵׁם בֶּן נֹחַ, וְהַפְּרִישׁוּ לְכַהֵן
 עֲלִיּוֹן וּלְשָׂרְתוֹ, וְהַשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ עִמּוֹ,
 וְקָרָא שְׁמוֹ מַלְכִי צֶדֶק מְלֶךְ שָׁלֵם. וְהָיָה
 יַפֶּת אָחִיו לֹמֵד תּוֹרָה מִמֶּנּוּ בְּמִדְרָשׁוֹ, עַד

זְכוּת, הוּא מְקַדִּים וְאוֹמֵר לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: כִּךְ וְכִךְ עָשָׂה עִבְשׁוֹ פְּלוּנִי.
 וְאֵינּוּ זֶה מִשָּׁם, עַד שִׁיכְתְּבוּ וְזָכוּתוֹ שֶׁל
 אוֹתוֹ אָדָם, שְׁפָתוֹב (מִלְּאֲבִי ג, טו) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר
 וְכָרוֹן לִפְנֵיָו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פִּינְיָ, מָה הָיָה עוֹנְשׁוֹ
שֶׁל נֹחַ? שֵׁיצָא חֲגַר בְּרַגְלָיו מִן הַתִּיבָה,
וְשָׁכַב וּנְתַבְּנָה, וְהִתְלוּצֵץ עָלָיו בְּנוֹ, וְעָשָׂה
לוֹ מַה שֶׁעָשָׂה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא וּרְאֵה כַּמָּה יֵשׁ

שֶׁל שֵׁם. וְנִתְעַסַּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַבְרָהָם, וְנִשְׁתַּכְּחוּ כָּל הָאֲחֵרִים. בָּא אַבְרָהָם וְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂיִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד בְּבֵיתוֹ שֶׁל שֵׁם, וְהוֹדָה לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קי ד) אֶתָּה כִּהְיָ לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי צֶדֶק.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, וְהֵלֵא יַפֶּת הוּא הַגָּדוֹל, לָמָּה שֵׁם נִטַּל הַכְּהוֹנֵה. בְּשִׁבִיל שְׁהִיָּה תָּמִיד עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וּפִירֵשׁ מִדְּרָכֵי הָעוֹלָם. וּמֵאַיִן הִיָּה לוֹ תּוֹרָה. אֵלֶּא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן יָדַע הַתּוֹרָה, וְהִנִּיחָהּ בְּקַבְּלָהּ לְשֵׁת בְּנֹו, וְאַחַר כֵּן בָּאָה לֵיד חֲנוּךְ, עַד שֶׁבָּא לְשֵׁם וְהִיָּה מִתְעַסֵּק תָּמִיד בָּהּ.

אָמַר לוֹ ר' יוֹסִי, אִם הַתּוֹרָה הִיָּתָה בְּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל שֵׁם, לָמָּה הוּצָרָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצִוּוֹת לְבַנֵּי נח אוֹתָן שֶׁבַע מִצְוֹת שֶׁנֶּצְטָווּ, שְׁהָרִי בַתּוֹרָה

לשון הקודש

לָמָּה שֵׁם נִטַּל הַכְּהוֹנֵה? בְּשִׁבִיל שְׁהִיָּה תָּמִיד עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּפִירֵשׁ מִדְּרָכֵי הָעוֹלָם. וּמֵאַיִן הִיָּה לוֹ תּוֹרָה? אֵלֶּא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן יָדַע הַתּוֹרָה, וְהִנִּיחָהּ בְּקַבְּלָהּ לְשֵׁת בְּנֹו, וְאַחַר כֵּן בָּאָה לֵיד חֲנוּךְ, עַד שֶׁבָּא לְשֵׁם, וְהִיָּה מִתְעַסֵּק תָּמִיד בָּהּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אִם הַתּוֹרָה הִיָּתָה בְּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל שֵׁם, לָמָּה הִצָּרָךְ הַקְּדוֹשׁ

שֶׁבָּא אַבְרָהָם וְלָמַד תּוֹרָה בְּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל שֵׁם, וְנִתְעַסֵּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַבְרָהָם, וְנִשְׁתַּכְּחוּ כָּל הָאֲחֵרִים. בָּא אַבְרָהָם וְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד בְּבֵיתוֹ שֶׁל שֵׁם, וְהוֹדָה לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קי) אֶתָּה כִּהְיָ לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי צֶדֶק.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, וְהֵלֵא יַפֶּת הוּא הַגָּדוֹל,